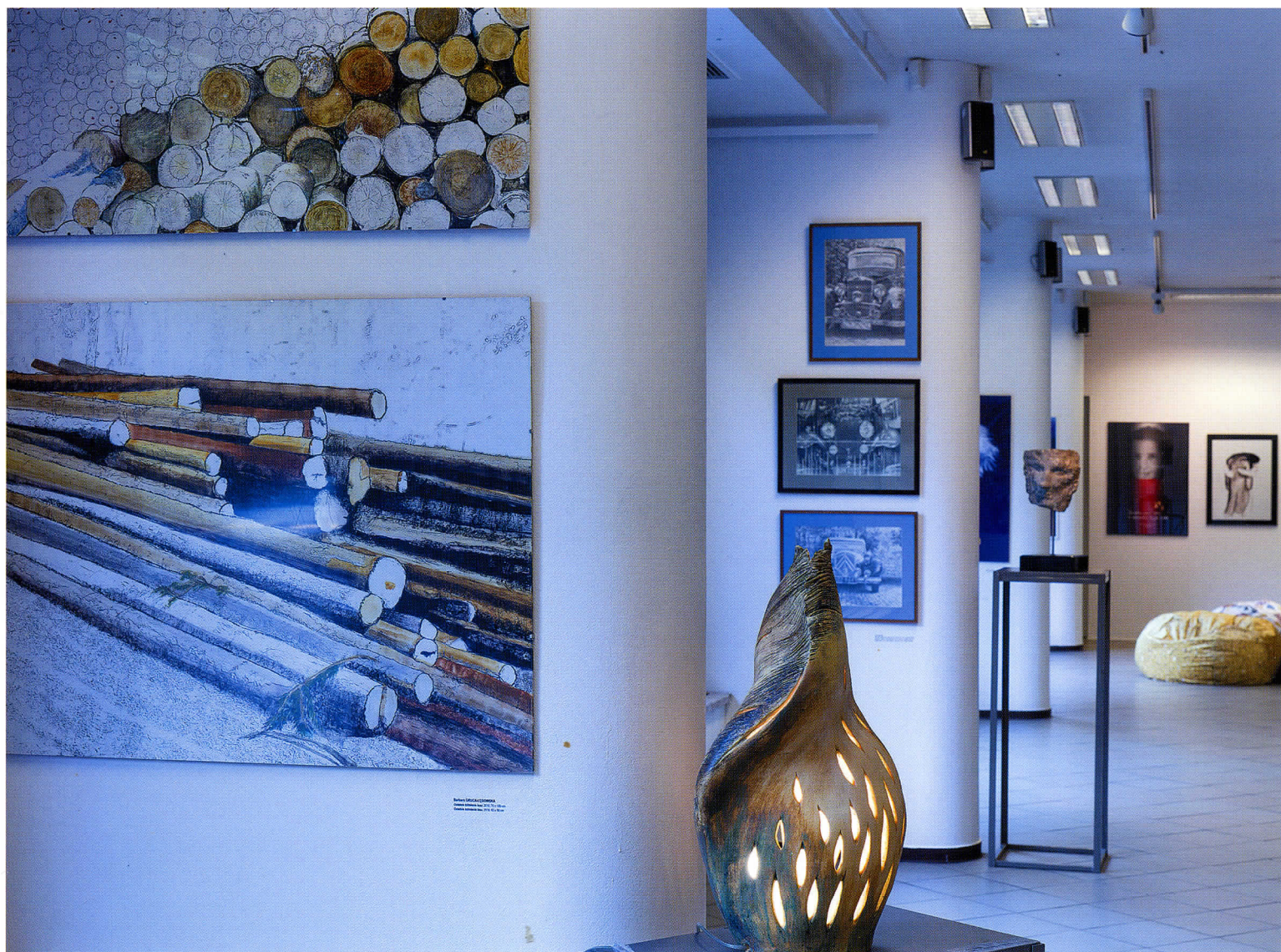

Relacje Interpretacje

ISSN 1895-8834

Kwartalnik Regionalnego Ośrodka Kultury w Bielsku-Białej

Nr 4 (60) grudzień 2020

- Bielsko i Biała razem
- Plastycy świętowali 75-lecie ZPAP
- Górale w służbie Niepodległej
- 20-lecie kabaretowych „Fermentów”
- Wiersze czeskich poetów
- Duch Teodora Sixta

Mirosław Mikuszewski

ZNOWU...?

To był chyba luty 2018. Krystyna ZNOWU coś wymyśliła i nas zaraziła. Przed pięciu laty w zamyśle to był impuls do odwrócenia degradacji Związku. To była też diagnoza choroby naszego środowiska. Czy to już agonia, czy tylko zapaść? Czy naszą rolą jest organizacja stypy, czy reanimacja po tych latach, kiedy nie było miejsca ani atmosfery do spotkań i wspólnych działań?

Jubileuszowy wernisaż:
Teresa Sztwiertnia, Teresa
Dudek Bujarek, Krystyna
Stec, Piotr Wisła i Mateusz
Taranowski, a na scenie
Mirosław Mikuszewski
📷 Andrzej Omyliński

Zakładaliśmy, że 75-lecie to będzie podsumowanie rekonwalescencji. Ocena tego, czy udało się ożywić Związek, udowodnić sens jego istnienia. Stworzyć nasze miejsce w mieście. Czy znaleźliśmy właściwą receptę i zastosowali odpowiednie zabiegi.

Na najbliższym wernisażu w Galerii PPP Krystyna zapytała Agatę, co myśli o zorganizowaniu 75-lecia – ZNOWU? Teresa i Piotr zgodzili się ZNOWU z entuzjazmem.

Plan był prosty. Po pierwsze ZNOWU wydać katalog – suplement, uzupełniony o historię ostatnich pięciu lat i prezentacje artystek oraz artystów przyjętych do naszego Okręgu w tym czasie. Katalog miał też zawierać wspomnienia o koleżankach i kolegach, którzy już odeszli.

Po drugie, organizacja ZNOWU trzech wystaw: w Galerii Bielskiej BWA prezentacja ponad 100 artystów tworzących aktualnie; w Muzeum Historycznym wspomnienia i prace 16 artystów zmarłych; w Galerii PPP instalacja – wspomnienie o wszystkich, którzy zaistnieli w naszym Okręgu. Prawie wszystko się udało.

Kuratorem wystawy na zamku została Teresa Dudek Bujarek. Piotr zaczął skrzętnie składać katalog. Krystyna i Teresa dostarczały sukcesywnie teksty historyczne i wspomnienia. Ja udostępniłem z naszych zbiorów zdjęcia przeróżnych wydarzeń. Mateusz wymyślił instalację w naszej Galerii PPP – *Po Prostu Patrz*. Ze swojej strony

dodałem portrety na klatce schodowej. Mieliśmy nadzieję na pozyskanie sponsora. Niestety, okazało się to nierealne. Zrealizowaliśmy całą instalację własnym sumptem przy pomocy niezawodnego małżeństwa Oli i Wojtka Nedyńskich. Zamontowaliśmy ogromny baner ze zbiorem prac wszystkich uczestników życia związkowego od 1945 roku i wstęgi na korytarzu z portretami ich autorów. Baner 9 na 3,5 m to zbiór 214 zdjęć dzieł reprezentujących: sztukę wysoką (blisko sufitu), sztukę na poziomie (na wysokości wzroku) i sztukę rzucającą na kolana (bliżej podłogi). Na ścianie, na bazie logo, zaczął powstawać kolorowy mural. To była prowokacja do działania dla następnych artystów. Wielu odwiedzających chętnie skorzystało i dodało swoje akcenty.

Galeria Bielska ZNOWU udostępniła obie sale. Agata Smalcerz wzięła na siebie obowiązki kuratora wystawy. Krzysztof Morcinek podjął się aranżacji tej jakże różnorodnej i trudnej ekspozycji. Pięć lat temu to zadanie udało mu się wyjątkowo, więc byliśmy pewni, że ZNOWU popisie się swoim kunsztem. Powstał oryginalny, aktualny przegląd malarstwa, grafiki, rzeźby, ceramiki, sztuki użytkowej. Zaprezentowali się artyści wszystkich pokoleń, z całego regionu.

Teresa Dudek Bujarek, ZNOWU z niezwykłą energią i wiarą w sukces, zaczęła zbierać materiały do wystawy w Muzeum i opisywać naszą najnowszą historię. Instytucja ze swoich zbiorów wydobyła, często nieoczekiwane, dzieła zmarłych artystów. Pomysł dodania fragmentów wspomnień o naszych koleżankach i kolegach, napisanych przez ich przyjaciół i znajomych, pozwolił na przywołanie ich ducha. Przez chwilę ZNOWU byli z nami.

Po rozmowach i negocjacjach miasto wsparło nas patronatem prezydenta i finansami. Prezes Zarządu Głównego też zgodził się objąć obchody swoim patronatem.

Mirosław Mikuszewski
– absolwent Wydziału
Form Przemysłowych ASP
w Krakowie. Od 2013
prezes Zarządu Okręgu
Bielsko-Biała ZPAP.

Na wycieczce w szałasie w Straconce, podczas kolejnej gorącej dyskusji o planowanych wydarzeniach wymyśliliśmy z Krystyną aukcję na zakończenie wystawy w Galerii Bielskiej BWA, 4 października. Telefon do Marka Ramczewskiego, z firmy Damma, utwierdził nas w przekonaniu, że jest to świetny pomysł. Dyrektor Galerii przychyliła się do tej inicjatywy. Zdawaliśmy sobie sprawę, że będzie to trudna, ale niezwykle potrzebna próba uruchomienia jakiegokolwiek rynku sztuki w naszym mieście. Wróżono nam raczej klęskę.

📷 Andrzej Omyliński

Narada wojenna w czasach zarazy kompletnie zmieniła scenariusz. Pandemia ograniczyła trzy planowane wernisaże – do jednego wspólnego otwarcia na placu obok Galerii Bielskiej.

ZNOWU, na luzie, poprowadził je Piotr Skucha. W 2015, podczas „Niespodzianki na Rynku”, wielką improwizacją uratował tamtą spontaniczną imprezę. Teresa Dudek Bujarek opowiedziała o ostatnich pięciu latach, pełnych wystaw, wydarzeń i wielu inicjatyw. Główny prezes ZPAP, Janusz Janowski, podzielił się wrażeniami po zwiedzaniu miasta i wystawy. Bardzo pozytywnie ocenił organizację obchodów i wyjątkową, świetną atmosferę w naszym Okręgu. Prezydent miasta Jarosław Klimaszewski podziękował naszemu środowisku za dotychczasową działalność i oficjalnie rozpoczął obchody 75-lecia Okręgu Bielsko-Biała Związku Polskich Artystów Plastyków. Agata Smalcerz omówiła charakter wystawy w Galerii Bielskiej BWA.

Zwiedzanie wystawy
w Galerii Bielskiej BWA:
Agata Smalcerz, Przemysław
Smyczek, Michał Kliś
i Jarosław Klimaszewski
📷 Krzysztof Morcinek

Zaś ja w swoim wystąpieniu próbowałem rozszyfrować tytuł „Kochajmy naszych artystów cd.” Robiłem to już przed pięcioma laty. Tłumaczyłem wtedy, jak należy rozumieć słowa „Kochajmy naszych artystów”. Hasło i podtekst aktualne są nadal, a właściwie w dalszym ciągu – stąd „cd.”.

Kochać. Należy kochać artystki i artystów nieustannie i wszędzie, gdzie występują piękne sztuki i sztuki piękne: kochać w Galerii Bielskiej BWA za to, co robią teraz; kochać w Muzeum za to, co zrobili, zanim odeszli; i kochać w PPP za całokształt, za ducha, czyli *spiritus movens*. Dowodem tej miłości może będzie aukcja na finisażu, dodałem.

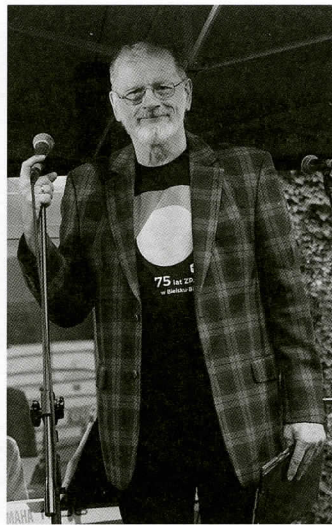
Teraz 75 lat Związku Polskich Artystów Plastyków w Bielsku-Białej. 75 lat to znacznie przekroczony wiek emerytalny, w związku z tym pytanie: czy to czas na emeryturę dla Związku? Moim zdaniem jeszcze długo nie – co należy udowodnić...

Związek urodził się na zamku w Bielsku 19.10.1945 roku, z 9 członkami. W wieku 15 lat znacznie liczniejszy przeniósł się do Pawilonu Wystawowego, a obecnie mieszka przy Rynku 27, na pierwszym piętrze małej kamienicy. Na przestrzeni 75 lat cały czas poruszamy się w tym trójkącie i nie jest to trójkąt bermudzki. Nikt dotychczas nie zaginął, chociaż bywało różnie.

Teraz o związku ze Związkiem. Co to jest Związek i po co nam on? Nasz Związek to 107 osób, 53 Artystki i 54 Artystów, 63 emerytów i 44 nie emerytów. Związek w specyficznej i niełatwej sytuacji artystów plastyków to jest przestrzeń spotkań, współpracy, wymiany informacji, bliskości, dzielenia się sukcesami i porażkami, kontaktu z mieszkańcami. W notarialnym akcie kupna kamienicy z 1997 roku wpisano warunek: „miejsce integracji środowisk twórczych” i po ponad 20 latach zaczyna się to udawać.

Teresa Sztwiertnia
i Krystyna Stec
📷 Krzysztof Morcinek

Piotr Skucha
oraz Mirosław Mikuszewski
z Krzysztofem Morcinkiem
i prezydentem Jarosławem
Klimaszewskim (poniżej)

📷 Andrzej Omyliński

Artystów Plastyków w Bielsku-Białej. Przytoczę anegdotę sprzed lat. Zaraz po studiach często bywałem w sklepiku zaopatrzenia, gdzie od rana rezydował Kajtek Wilczyński. Przywitał mnie smutnym dowcipem: „Do bram nieba puka (tu należy wstawić imię i nazwisko). Święty Piotr pyta: A ktoś ty? Jestem artystą z Bielska-Białej. Piotr zatrząskuje wrota: Wynocha – w Bielsku nie ma artystów”. Ten gorzki żart stracił już aktualność. Żyjemy i działamy, co widać, tu i teraz.

Na koniec starałem się podziękować wszystkim osobom zaangażowanym w pracę nad organizacją naszego jubileuszu. Po pierwsze drugie i trzecie, Krystynie Stec – będącej dowodem na to, że matriarchat to już terazniejszość. Teresie Dudek Bujarek – naszej etatowej, związkowej historyczce, wulkanowi pozytywnej energii. Teresie Sztwiertni – za stałe pozytywne wsparcie naszych działań. Piotrowi Wiśle – znakomitemu grafikowi, autorowi obu katalogów i projektów graficznych. Mateuszowi Taranowskiemu – autorowi wielu filmów i zdjęć, zawsze gotowemu do pomocy. Autorom tekstów do katalogu. Agacie Smalcerz i Iwonie Purzyckiej za współorganizację. Krzysztofowi Morcinkowi za aranżację wystawy w Galerii Bielskiej, w której wydobył i podkreślił wszystkie walory naszych dzieł. Annie Zgierskiej i Ewie Kozak z Wydziału Promocji za kontakty i możliwość wyjścia na zewnątrz.

Na koniec poprosiłem o uściskanie posiadaczy okolicznościowych koszulek – z odległości około 1,5 m.

Było licznie, radośnie, jazzowo i trochę wzruszająco. Zagrał sextet jazzowy założony przez uczniów oraz absolwentów Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych im. Stanisława Moniuszki w Bielsku-Białej. Aktywiści wystąpili w koszulkach z logo 75-lecia, wykonanych specjalnie na tę okazję.

Potem, w małych grupach, odbyło się zwiedzanie znakomicie zaaranżowanych wystaw, spotkanie, z małym co nieco, na tarasie Piwnicy Zamkowej i zakończenie w Galerii PPP. U nas powstał okazjonalny, radosny mural na ścianie galerii tworzony spontanicznie przez uczestników spotkania zarówno tego wieczoru, jak i później przy okazji odwiedzin. Prezydent Jarosław Klimaszewski tego dnia kilkoma kreskami rozpoczął karierę artystyczną.

Na finisażu 4 października z Dammą i z dużym sukcesem udało się przeprowadzić aukcję. Wbrew obawom ze 120 dzieł sprzedano ponad 40. Na sali kupujących było niewielu, główne transakcje przeprowadzono przez Internet i telefon. To dobrze wróży na przyszłość.

A co dalej? Moim zdaniem wystarczyłoby przywrócić pozycję, jaką Związek miał przed stanem wojennym. Powinien być organizacją dbającą o status artysty plastyka, o jego życie codzienne, o jego miejsce w społeczeństwie. A nasz Okręg mógłby mieć większy wpływ na wygląd miasta, jego estetykę i funkcjonalność. Spowodować, żeby Bielsko-Biała było przyjaznym miejscem dla artystów. Powinniśmy stale umacniać pozycję Galerii PPP, przypominać o naszych kolegach i ich dokonaniach, nawiązać współpracę z ośrodkami w kraju i za granicą, zwiększać aktywność, organizować plenery i wystawy, gdzie się da.

To są moje marzenia i pobożne życzenia. Bardzo chciałbym, żeby następcy nie tylko kontynuowali nasze działania, ale żeby stale próbowali mierzyć się z wyzwaniem „Fenomen nie do powtórzenia?”.

ZNOWU sukces?

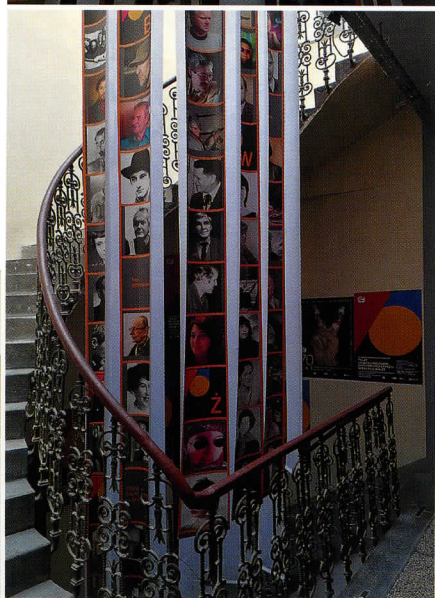
□

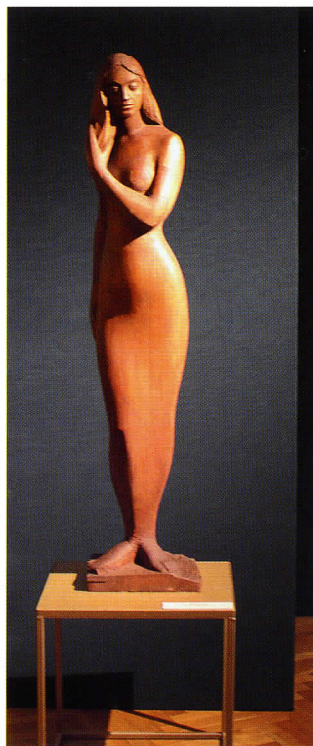

Kochajmy naszych artystów cd.

75 lat Związku Polskich Artystów Plastyków
w Bielsku-Białej 1945–2020

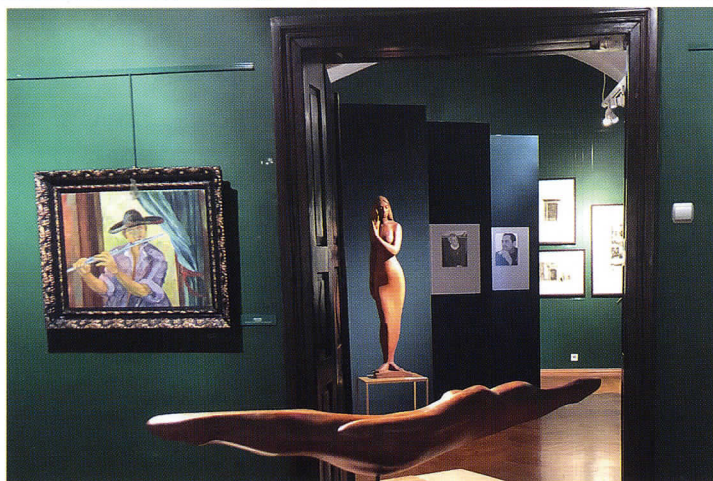
Instalacje w Galerii PPP Mirosław Mikuszew

Wystawa w Muzeum Historycznym
w Bielsku-Białej

📷 Alicja Migdał-Drost
i Teresa Dudek Bujarek

Wystawa w Galerii Bielskiej BWA
 Krzysztof Morcinek

